

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจรในการจัดการความปลอดภัย และแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุทางถนน

พ.ต.ท.หญิง รัชดา พิณีธรรม

บทคัดย่อ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติมุ่งเน้นให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรมีความรู้และทักษะในการทำงานด้านความปลอดภัยทางถนนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยบทบาทหน้าที่ของตำรวจจราจรจะเป็นพลังที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดความปลอดภัยทางถนน บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจรในการจัดการความปลอดภัยและแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุทางถนน ได้แก่ บทบาทในการจัดการและควบคุมการจราจร การบังคับใช้กฎหมาย การปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุทางถนน เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนนอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ : บทบาทหน้าที่ / การจัดการความปลอดภัยทางถนน / เจ้าพนักงานจราจร

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาการกำหนดให้ลดจำนวนการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุการจราจรทางถนนถือเป็นความก้าวหน้าครั้งสำคัญต่อประเด็นความปลอดภัยทางถนน อันสะท้อนให้เห็นถึงการยอมรับมากขึ้นว่าการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุการจราจรทางถนนเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของการเสียชีวิตทั่วโลกนอกเหนือจากนั้นมากกว่าร้อยละ 50 ของผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนเป็นกลุ่มคนเดินเท้า ผู้ใช้รถใช้จักรยานยนต์หากไม่มีการวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในประเทศที่ยากจนถึงปานกลางจะสูงขึ้นเป็นสองเท่าในปี ค.ศ. 2020 (พ.ศ.2563) อีกทั้งอุบัติเหตุการจราจรทางถนนยังเป็นภาระหนักทางเศรษฐกิจของประเทศและครอบครัวอีกด้วย ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างอุบัติเหตุการจราจรทางถนนกับวาระด้านของสิ่งแวดล้อมและพัฒนาในภาพกว้าง จึงเป็นประเด็นสำคัญของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดงานด้านการจราจร โดยมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการจัดการจราจรให้มีความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย มีแผนการจัดการจราจรเพื่อรองรับเหตุพิเศษ ให้สามารถคลี่คลายปัญหาและอำนวยความสะดวกทางถนน ลดอุบัติเหตุในแต่ละพื้นที่ได้อย่างรวดเร็วและเป็นระบบ มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาค และเป็นธรรม ทั้งนี้เพื่อยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของตำรวจจราจรให้เป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่น ศรัทธาของประชาชนอย่างแท้จริง โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจผู้ปฏิบัติงานด้านการจราจร เพื่อมุ่งพัฒนาจราจรทุกนายสู่การเป็นตำรวจจราจรมืออาชีพที่มีอุดมการณ์ มีความพร้อมทั้ง ความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในหลักนิติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกในการให้บริการประชาชน มีทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งสร้างภาพลักษณ์

ที่จะนำไปสู่ความเป็นสุขภาพบุรุษจราจร ที่เป็นผู้ที่คิดดี พุดดี ประพฤติดี มีเกียรติ น่าเชื่อถือ นายกองอั้นจะเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (คู่มือการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่งานจราจรในสถานีตำรวจ, 2557)

หลักการและเหตุผล

การศึกษาบทบาทหน้าที่ของตำรวจจราจรที่มุ่งเน้นให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรมีความรู้และทักษะในการทำงานด้านความปลอดภัยทางถนนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยบทบาทหน้าที่ของตำรวจจราจรจะเป็นพลังที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดความปลอดภัยทางถนนและนำไปสู่องค์กรต้นแบบ โดยศึกษาบทบาทหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจรได้แก่ บทบาทหน้าที่ในการจัดการจราจร บทบาทในการบังคับใช้กฎหมาย การปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุทางถนน

วัตถุประสงค์

1. ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านได้ทราบว่าเจ้าพนักงานจราจรมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนอย่างไร
2. ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจร เพื่อที่จะให้ความร่วมมือร่วมใจการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนได้

ขอบเขตของเรื่อง

ศึกษาบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจรในการจัดการความปลอดภัย ในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุ ประกอบด้วย บทบาทหน้าที่ในการจัดการจราจร การบังคับใช้กฎหมาย การปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุทางถนน ซึ่งจะกล่าวต่อไปตามลำดับ

คำจำกัดความหรือนิยามต่างๆ

บทบาทหน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติตนในสิ่งที่ถูกต้อง ด้วยความรับผิดชอบตามสถานภาพของตนเอง สมาชิกทุกคนในสังคมมีหน้าที่และบทบาทของตนเองเริ่มตั้งแต่สังคมที่ใกล้ตัวที่สุดคือ ครอบครัว สุวีโรงเรียน ชุมชน ประเทศและโลก

เจ้าพนักงานจราจร หมายถึง หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรและข้าราชการตำรวจ ซึ่งดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

- (ก) รองผู้กำกับการจราจร
- (ข) สารวัตรจราจร
- (ค) รองสารวัตรจราจร
- (ง) ผู้บังคับหมู่งานจราจร

(จ) รองผู้บังคับบัญชางานจราจร

(ฉ) ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอื่นซึ่งหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่

การจัดการจราจร การดำเนินการใด ๆ ที่ทำให้การใช้รถใช้ถนนที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ตานการจราจร โดยอาจจะรวมถึงการปรับปรุงแก้ไขเล็กน้อย เช่น การทำสีตีเส้น แบ่งช่องทางการติดตั้งสัญญาณไฟ แต่ไม่รวมถึงการก่อสร้างใหม่เพิ่มเติม

การบังคับใช้กฎหมาย การดำเนินการเพื่อให้กฎหมายมีผลบังคับใช้จริง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจ ทหาร ฝ่ายปกครอง

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจร

คำว่า “การจราจร” ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๔(๑) หมายความว่า การใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่ จูง ขี่ หรือไล่ต้อนสัตว์ จากความหมายจึงเห็นได้ว่า “การจราจร ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคลที่จำเป็นต้องเดินทาง เพื่อประกอบภารกิจประจำวันและมีโอกาสที่จะเผชิญหน้า กับตำรวจจราจรที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานการควบคุมหรืออำนวยความสะดวกในด้านการจราจรบนท้องถนน ด้วยภาวะ ตึงจากการจราจรติดขัด และการเร่งรีบในแต่ละวันอาจส่งผลให้ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนมีปัญหาคะทบกระทัดกับ ตำรวจจราจร ดังปรากฏเป็นข่าวตามสื่ออย่างต่อเนื่อง ดังนั้น หากตำรวจจราจรได้ปฏิบัติหน้าที่ภายในกรอบ ระเบียบตามกฎหมายที่กำหนดไว้โดยรอบเป็นเพราะกำกับตัวผู้ปฏิบัติงานใดเป็นอย่างดีโดยไม่มียึดถือ ระเบียบแบบแผนที่กำหนดไว้แล้วอาจถูกประชาชนร้องเรียน หรือถูกสังคมตำหนิ ทำให้ส่งผลกระทบต่อภาพพจน์ ต่อองค์กรตำรวจ รวมทั้งอาจถูกดำเนินคดีทางวินัยจากหน่วยงานอีกด้วย การได้ศึกษาบทบาทอำนาจหน้าที่ของ ตนเองและฝึกฝนปฏิบัติตนตามยุทธวิธีตำรวจให้มีความชำนาญจึงเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและสร้างความ มั่นใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร มีความเกี่ยวข้องกับงานด้านการจราจร ทั้งในด้านการจัดการจราจรการบังคับใช้กฎหมาย การรักษาความปลอดภัยทางถนนและงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ในการจัดการจราจร

การจัดการจราจร หมายถึง การดำเนินการใดๆ ที่เป็นการควบคุม กำกับ ดูแลและการอำนวยความสะดวก เพื่อให้การใช้รถใช้ถนนที่มีอยู่เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดแลวนอกจากนั้นยังเป็นการป้องกัน และลดอุบัติเหตุที่เกิดจากการจราจรอีกด้วย รวมทั้งลดปัญหาเกี่ยวกับภาวะสิ่งแวดล้อมทั้งด้านอากาศและเสียง ซึ่งการจัดการจราจรอาจทำได้ทั้งส่วนกว้างและส่วนเฉพาะ จุดใดจุดหนึ่ง หรือถนนสายใดสายหนึ่ง

2. บทบาทหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย

๑) หน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานตำรวจถือว่าเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการบังคับใช้ กฎหมายอาญาดำเนินคดีกับผู้ฝ่าฝืนกระทำผิดกฎหมายในทางอาญา ได้แก่ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา เช่น พระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาต่าง ๆ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เป็นต้น

๒) หน้าที่ในฐานะของตำรวจจราจร ซึ่งถูกกำหนดอยู่ในกฎหมายและระเบียบคำสั่งต่างๆ อาทิ พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของตำรวจจราจรตามเนื้อหาของบทกฎหมาย หรือระเบียบนั้นๆ สามารถแยกประเด็นเรื่องอำนาจหน้าที่ ได้แก่ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และอำนาจหน้าที่ตามระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจร

“เจ้าพนักงานจราจร” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจ ซึ่งดำรงตำแหน่ง รองผู้กำกับการจราจร สารวัตรจราจร รองสารวัตรจราจร ผู้บังคับหมู่งานจราจร รองผู้บังคับหมู่งานจราจร รวมถึงข้าราชการตำแหน่งอื่นซึ่งหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๑ (๓๗) หรือที่เรียกกันว่า “ตำรวจจราจร” นั้นเอง

อำนาจของเจ้าพนักงานจราจร ที่กฎหมายให้อำนาจไว้ตามมาตราอื่นๆ อีก ดังต่อไปนี้

1. การให้สัญญาณจราจรทั้งสัญญาณ มือและสัญญาณ นกหวีด (พ.ร.บ.จราจร ทางบกฯ มาตรา 24,25)
2. การแสดงเครื่องหมายจราจร ตามพ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๘ กำหนดให้เจ้าพนักงานจราจรหรือหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจหน้าที่ในการติดตั้งหรือทำให้ปรากฏ ซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรในทาง และมีอำนาจรื้อถอน ทำลายหรือทำให้สิ้นไปซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรนั้นได้ตามมาตรา ๓๐
3. การจัดการจราจรชั่วคราว ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรืออุบัติเหตุชั่วคราวตามที่ เห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยและความสะดวกในขณะนั้น (พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 138)
4. การดำเนินการว่ากล่าวตักเตือนหรือออกไปสั่ง กล่าวตักเตือน (พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 140)
5. การสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถ และทำการทดสอบผู้ขับขี่เพื่อพิสูจน์ว่าหย่อนความสามารถ (พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 142)
6. การสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ซ่อม หรือแก้ไขรถให้ถูกต้อง ใน กรณีผู้ขับขี่นำรถที่ไม่ถูกต้องมาใช้ในทาง (พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 143)

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจร ในการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจราจร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการอำนวยความสะดวกด้านการจราจรและการรักษาความปลอดภัยทางถนน สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคำสั่งที่ 537/2555 เรื่อง การกำหนดอำนาจหน้าที่ของตำแหน่งในสถานีตำรวจ ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2555 ในส่วนของสายงานจราจร ระบุไว้ในคำสั่งข้อ 5.6 - 5.7 มีใจความดังนี้

หัวหน้างานจราจร มีหน้าที่ดังนี้

เป็นหัวหน้าผู้ปฏิบัติงานจราจร รับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการจราจรวางแผน อำนวยการสั่งการ ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลงานด้านการควบคุมจราจร จัดการและบังคับใช้ กฎหมายเกี่ยวกับการจราจร โดยจำแนกออกเป็นงานต่างๆ ดังนี้

1. งานควบคุม ดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ ของผู้ใต้บังคับบัญชาในงานจราจร
2. งานวางแผนจัดการและควบคุมการจราจร
3. งานศึกษาเก็บรวบรวมสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการจราจร
4. งานให้ความรู้และการศึกษาอบรมผู้ปฏิบัติหน้าที่จราจร
5. งานสอดส่อง ตรวจสอบตรา แนะนำ ให้ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนปฏิบัติตาม กฎหมายระเบียบคำสั่ง

ข้อบังคับเกี่ยวกับการจราจร

6. งานเก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร หรือข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการควบคุม

การจราจร

7. งานการส่งข้อมูลข่าวสาร
8. ปฏิบัติหน้าที่ถวายความปลอดภัยแด่องค์พระมหากษัตริย์ พระราชินีและพระบรมวงศานุวงศ์

ที่เสด็จพระราชดำเนินเข้ามาในพื้นที่ของสถานีตำรวจ

9. ปฏิบัติงานร่วมกับงานป้องกันปราบปรามในการควบคุมความสงบเรียบร้อย กรณีมีเหตุพิเศษ

ต่างๆ เช่น การจัดงานตามประเพณี และอื่นๆ

10. ปฏิบัติงานร่วมกับงานป้องกันปราบปราม เพื่อทำการตรวจค้นจับกุม

11. งานควบคุม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ

12. การปฏิบัติหน้าที่หากมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนให้มีอำนาจมอบหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชา

ปฏิบัติหน้าที่อื่นได้ตามความเหมาะสม

13. ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจราจร

14. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

สารวัตรจราจร มีหน้าที่ดังนี้

1. ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของ

ผู้ใต้บังคับบัญชาในงานจราจร

2. จัดและควบคุมการจราจร

3. ศึกษาเก็บรวบรวมสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการจราจร

4. ให้ความรู้และการศึกษาอบรมแก่ข้าราชการตำรวจ

5. สอดส่อง ตรวจสอบตรา แนะนำให้ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบคำสั่ง ข้อบังคับเกี่ยวกับการจราจร
 6. ว่ากล่าวตักเตือนก่อนออกใบสั่งเจ้าพนักงานจราจร หรือออกใบสั่งเจ้าพนักงานจราจรหรือจับกุมผู้ละเมิดกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับเกี่ยวกับการจราจรเบื้องต้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุจราจร
 7. เก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร หรือข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันปราบปรามและสั่งให้ฝ่ายป้องกันปราบปราม
 8. ปฏิบัติหน้าที่ถวายความปลอดภัยแด่องค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์ที่เสด็จพระราชดำเนินเข้ามาในพื้นที่ของสถานีตำรวจ
 9. ปฏิบัติงานร่วมกับงานป้องกันปราบปรามในการควบคุมความสงบเรียบร้อย กรณีมีเหตุพิเศษต่างๆ เช่น การจัดงานตามประเพณี การชุมนุมประท้วงและอื่น ๆ
 10. ปฏิบัติงานร่วมกับงานป้องกันปราบปราม เพื่อทำการตรวจค้นจับกุม
 11. เมื่อได้รับคำสั่งไม่ว่าจะเป็นคำสั่งโดยฉับพลันทันทีหรือตามแผนที่ผู้บังคับบัญชากำหนดให้ปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดในการเข้าระงับปราบปราม จับกุม สก๊ตจับก็ให้ปฏิบัติตามคำสั่ง
 12. การปฏิบัติหน้าที่หากมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนให้มีอำนาจมอบหมายให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่อื่นได้ตามความเหมาะสม
 13. งานควบคุม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ
 14. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานจราจร
 15. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย
- รองสารวัตรจราจร มีหน้าที่ดังนี้**
1. ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของสารวัตรจราจร ข้อ 1 - 12
 2. การปฏิบัติหน้าที่หากมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนให้มีอำนาจมอบหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่อื่นได้ตามความเหมาะสม แต่ทั้งนี้ต้องไม่เสียหายต่อหน้าที่การงานประจำและต้องรับรายงานให้หัวหน้างานจราจรหรือสารวัตรจราจรทราบในทันที
 3. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานจราจร
 4. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย
- รองสารวัตร (ตำแหน่งควบคุมผู้บังคับหมู่ ถึงรองสารวัตร) งานจราจร มีหน้าที่ดังนี้**
1. ปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งระดับผู้บังคับหมู่ที่ปฏิบัติอยู่เดิมโดยปฏิบัติหน้าที่ในสายงานจราจร

2. ตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการ แก้ไขปัญหาในงานที่รับผิดชอบให้เสร็จสิ้น ณ จุดเดียว
3. ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าจรรยา
4. ปฏิบัติงานด้วยตนเองในลักษณะของผู้มีประสบการณ์ในงานด้านจรรยา
5. ช่วยเหลืองานของข้าราชการตำรวจระดับตำแหน่งสารวัตรหรือเทียบเท่า
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

ผู้บังคับหมู่จรรยา

ก. ผู้บังคับหมู่ ทำหน้าที่ธุรการ มีหน้าที่ดังนี้

- 1) งานธุรการทั่วไปของงานจรรยา
- 2) ปฏิบัติหน้าที่ถวายความปลอดภัยแด่องค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์ ที่เสด็จพระราชดำเนินเข้ามาในพื้นที่ของสถานีตำรวจ
- 3) ปฏิบัติงานร่วมกับงานป้องกันปราบปรามในการควบคุมความสงบ เรียบร้อยกรณีมีเหตุพิเศษต่าง ๆ เช่น การจัดงานตามประเพณี การชุมนุมประท้วง และอื่น ๆ
- 4) ปฏิบัติงานร่วมกับงานป้องกันปราบปราม เพื่อทำการตรวจค้นจับกุม
- 5) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานจรรยา
- 6) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ข. ผู้บังคับหมู่ ทำหน้าที่จรรยา มีหน้าที่ดังนี้

- 1) เก็บรวบรวมสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการจรรยา
- 2) จัดและควบคุมการจรรยาตามที่ร้องสารวัตรจรรยา หรือสารวัตรจรรยา หรือหัวหน้างานจรรยา มอบหมายสั่งการ
- 3) จัดและควบคุมการจรรยา โดยจัดและควบคุมการจรรยาตามที่ ร้องสารวัตรจรรยาหรือสารวัตรจรรยา หรือหัวหน้างานจรรยา
- 4) สอดส่อง ตรวจสอบตรา แนะนำ ให้ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบคำสั่ง ข้อบังคับเกี่ยวกับการจรรยา
- 5) ว่ากล่าวตักเตือนก่อนออกใบสั่งเจ้าพนักงานจรรยา หรือออกใบสั่งเจ้าพนักงานจรรยา
- 6) การจัดการเบื้องต้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุจรรยา
- 7) เก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสารหรือข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ต่อการ ป้องกันปราบปราม
- 8) ปฏิบัติหน้าที่ถวายความปลอดภัยแด่องค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์ ที่เสด็จพระราชดำเนินเข้ามาในพื้นที่ของสถานีตำรวจ

- 9) ปฏิบัติงานร่วมกับงานป้องกันปราบปราม ในการควบคุมความสงบ เรียบร้อยกรณีมีเหตุพิเศษต่างๆ เช่น การจัดงานตามประเพณี การชุมนุมประท้วง และอื่นๆ
- 10) ปฏิบัติงานร่วมกับงานป้องกันปราบปราม เพื่อทำการตรวจค้นจับกุม
- 11) เมื่อได้รับคำสั่งไม่ว่าจะเป็นคำสั่งโดยฉับพลันทันทีหรือตามแผนที่ ผู้บังคับบัญชากำหนดให้ปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดในการเข้าระงับปราบปรามจับกุมสกัดจับ ก็ให้ปฏิบัติตามคำสั่ง
- 12) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจราจร
- 13) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ซึ่งสามารถสรุปบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจรได้ดังนี้

1. อำนาจความระแวดระวังในการจราจร

- 1.1 ควบคุมและดูแลการจราจรให้เป็นไปอย่างปลอดภัย รวดเร็ว และสะดวก
- 1.2 ควบคุมสัญญาณไฟจราจร สัญญาณเตือน และเครื่องหมายจราจร
- 1.3 อำนาจความระแวดระวังการจราจรในบริเวณที่มีการก่อสร้าง อุบัติเหตุ หรือเหตุการณ์พิเศษ
- 1.4 ควบคุมการจราจรในบริเวณที่มีงานประเพณี เทศกาล หรือกิจกรรมต่างๆ

ที่มา : <https://workpointtoday.com/traffic-police-2/>

2. บังคับใช้กฎหมายจราจร

- 2.1 ตรวจสอบและจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับกฎจราจร เช่น ขับรถเร็วเกินกำหนด ฝ่าไฟแดง ไม่สวมหมวกนิรภัย
- 2.2 ตรวจสอบสภาพรถ ใบขับขี่ และเอกสารการจดทะเบียน
- 2.3 ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับกฎจราจร

ที่มา : Thai PBS <https://www.thaipbs.or.th/news/content/322246>

3. ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม:

- 3.1 ตรวจสอบตรา สอดส่อง และค้นหาบุคคล สิ่งของ หรือยานพาหนะที่ต้องสงสัย
- 3.2 ตั้งจุดตรวจ ด่านตรวจ และด่านสกัด
- 3.3 ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ที่มา : ไทยรัฐออนไลน์ <https://www.thairath.co.th/news/crime/2073151>

4. ให้ความช่วยเหลือประชาชน:

- 4.1 ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบอุบัติเหตุ ตกอยู่ในอันตราย หรือต้องการความช่วยเหลือ
- 4.2 ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกฎจราจร การเดินทาง และสถานที่ต่างๆ รับแจ้งเหตุต่างๆ เช่น อุบัติเหตุ อาชญากรรม หรือเหตุฉุกเฉิน

ที่มา : เพจ Facebook ตำรวจจราจรโครงการพระราชดำริ กองบังคับการตำรวจจราจร

5. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน

- 5.1 รณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎจราจร
- 5.2 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ
- 5.3 ประชุมหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูล ประสานงาน
- 5.4 ฝึกอบรมพัฒนาทักษะ ความรู้ เทคโนโลยี

- 5.5 กิจกรรมร่วมกับประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5.6 โครงการร่วมพัฒนางานจราจร แก้ไขปัญหาจราจร
- 5.7 สื่อสารข้อมูล ข่าวสาร ความคืบหน้า ผลลัพธ์

คุณสมบัติของตำรวจจราจร

1. มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ และเสียสละ
2. จิตวิญญาณบริการ รักที่จะช่วยเหลือผู้อื่น
3. มีทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถสื่อสารกับประชาชนได้หลากหลาย
4. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎจราจร กฎหมาย และระเบียบต่างๆ
5. มีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

ตำรวจมีบทบาทในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขประชาชน การอำนวยความสะดวก ยุติธรรม การรักษา กฎหมาย ที่เกี่ยวกับการกระทำผิดอาญา การดูแลรักษาผลประโยชน์ของ อย่างไรก็ตามการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมส่งผลกระทบต่อความรู้สึกและพฤติกรรมของบุคคล ทั้งนี้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นอยู่ ภายใต้แรงกดดันและสภาวะการณ์ที่มีความยากลำบากและมีความบีบคั้นค่อนข้างสูง ขณะเดียวกัน การปฏิบัติงานกลับยังเป็นการดำเนินงานในลักษณะการใช้ยุทธวิธีตั้งรับการ เปลี่ยนแปลง กล่าวคือการรอให้เกิดปัญหาจึงแก้ไขหรือ เรียกว่าการทำงานแบบแก้ไขปัญหา เฉพาะหน้าซึ่งไม่เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมส่งผลทำให้ตำรวจขาดความ เชื่อถือ และไว้วางใจจากประชาชน ซึ่งประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตำรวจอย่างหนึ่งนั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือของประชาชน จำเป็นอย่างยิ่งที่ ตำรวจต้องแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน โดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลความสงบสุขในพื้นที่หรือชุมชนของตนเอง มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และเสริมสร้างหรือช่วยการปฏิบัติงานของตำรวจโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางและส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนและท้องถิ่นมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในทุกมิติ

สรุป

การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานจราจร ในงานด้านการจัดการจราจร และบังคับใช้กฎหมาย ในการกวดขันวินัยจราจร เป็นภารกิจในการอำนวยความสะดวกและการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุทางถนนไม่ให้ สูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน ผู้เขียนเชื่อว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่จะต้องกวดขันวินัยจราจร จนถึงขั้นต้องมีการจับ ปรับกันนั้น ย่อมได้รับคำชื่นชมจากประชาชนที่ทำความผิดอย่างเต็มใจ เพราะเจ้าพนักงานจราจรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเคร่งครัด ไม่เลือกปฏิบัติ มีองค์ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมาย ระเบียบ ต่าง ๆ เป็นอย่างดี

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบคุณ และขออนุญาตนำบางส่วนของบทความ ตำราทางวิชาการต่างๆของอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการหยิบยกอ้างอิงตามที่ได้มีการกล่าวถึงในบทความนี้ และขอขอบคุณ กองบัญชาการศึกษาศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๖ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมในการทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนและการนำเสนอบทความทางวิชาการในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

ตำราเรียน วิชา การจราจร (TC22601) กองบัญชาการศึกษาศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2560
พงศกร สวัสดิ์จันทร์. วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2564).

สืบค้นทางอินเทอร์เน็ตเมื่อวันที่ 12 ม.ค.2566

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2562.

https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/067/T_0067.PDF

สืบค้นทางอินเทอร์เน็ตเมื่อวันที่ 12 ม.ค.2566

การวิจัยเรื่อง การบังคับใช้กฎหมายกับหลักสิทธิมนุษยชนของข้าราชการตำรวจ.สถานีตำรวจภูธรเมืองสุราษฎร์ธานี

โดย พันตำรวจเอก วิชาญ เครือรัตน์ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 8 พ.ศ.2563

<http://lms.nhrc.or.th/ulib/dublin.php?&f=dublin&ID=6918>

พ.ต.อ.หญิง จินดา กลับกลาย. ๒๕๕๖. อำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานจราจร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเอ.

พ.ต.อ.วีระวิทย์วัจนะพุกกะ. เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตร ผกก. หลักสูตร สว. ประจำปีพ.ศ.๒๕๕๙

สถิติการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในปี 2556 ของ 3 ฐานข้อมูล

1. ฐานข้อมูลมรณบัตร และหนังสือรับรองการตายรับผิดชอบโดย กยผ.

- จำนวนผู้เสียชีวิต: 14,789 ราย
- สาเหตุหลัก:
 - โรคหัวใจ (ร้อยละ 25.55)
 - มะเร็ง (ร้อยละ 14.19)
 - อุบัติเหตุ (ร้อยละ 12.27)
- กลุ่มวัยที่เสียชีวิตมากที่สุด:
 - 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 38.05)
 - 50 - 59 ปี (ร้อยละ 22.89)
- เพศ:
 - ชาย (ร้อยละ 54.21)
 - หญิง (ร้อยละ 45.79)

แหล่งข้อมูล:

- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข <https://ddc.moph.go.th/>

2. ฐานข้อมูลของตำรวจ

- จำนวนผู้เสียชีวิต: 25,594 ราย
- สาเหตุหลัก:

- เมาแล้วขับ (ร้อยละ 33.42)
- ขับรถเร็วเกินกำหนด (ร้อยละ 27.06)
- ยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด: รถจักรยานยนต์ (ร้อยละ 79.86)
- ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด: 16.01 - 20.00 น. (ร้อยละ 32.84)
- กลุ่มวัยที่เสียชีวิตมากที่สุด: 20 - 29 ปี (ร้อยละ 30.83)

แหล่งข้อมูล:

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) <https://www.royalthaipolice.go.th/>

3. ฐานข้อมูลของ E-Claim บริษัทประกันภัย

- จำนวนผู้เสียชีวิต: 22,498 ราย
- สาเหตุหลัก:
 - อุบัติเหตุ (ร้อยละ 77.93)
 - ฆาตกรรม (ร้อยละ 4.51)
 - จมน้ำ (ร้อยละ 2.83)
- เพศ:
 - ชาย (ร้อยละ 64.92)
 - หญิง (ร้อยละ 35.08)

แหล่งข้อมูล:

- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมธุรกิจประกันภัย (คปภ.) <https://www.oic.or.th/th>

หมายเหตุ:

- ข้อมูลนี้อ้างอิงจากรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจมีการเปลี่ยนแปลงบ้างเล็กน้อย
- สถิติการเสียชีวิตจาก 3 ฐานข้อมูลนี้ สะท้อนให้เห็นถึงสาเหตุการเสียชีวิตที่แตกต่างกัน
- ข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการลดอัตราการเสียชีวิตจากสาเหตุต่างๆ

แหล่งข้อมูลอื่นๆ

- https://www.nso.go.th/nsoweb/index?set_lang=en
- <https://ddc.moph.go.th/>

- <https://www.royalthaipolice.go.th/>
- <https://www.oic.or.th/th>